

בש"פ 7234/17 - מדינת ישראל נגד פלוני, פלוני

בבית המשפט העליון

בש"פ 7234/17

כבוד השופט ע' פוגלמן
מדינת ישראל

לפני:
המבקשת:

נגד

1. פלוני
2. פלוני

המשיבים:

בקשה להארכת מעצר לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 וסעיף 10 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971

תאריך הישיבה: ח' בתשרי התשע"ח (28.9.2017)

בשם המבקשת: עו"ד רחל אבישר; עו"ד יעל עצמון

בשם המשיב 2: עו"ד עדי קידר

החלטה

לפניי בקשה - 11 במספר - להארכת מעצרו של המשיב 2, יליד 1998, ב-45 ימים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 בצירוף סעיף 10 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971.

1. הרקע הצריך לעניין פורט בהחלטות קודמות שניתנו בעניין הארכת מעצרו של המשיב 2, כשהאחרונה שבהן היא ההחלטה מיום 17.8.2017 (החלטת השופט א' שהם בבש"פ 6109/17 מדינת ישראל נ' פלוני (17.8.2017) (להלן: בבש"פ 6109/17)). בתמצית ייאמר כי ביום 3.1.2016 הוגש נגד המשיבים כתב אישום בבית המשפט המחוזי. כתב האישום תוקן בהמשך, והוא אוחד 8 אישומים המייחסים למשיב 2 עבירות שבוצעו במסגרת חברותו בארגון טרור אשר שם לו למטרה, בין היתר, להביא לתבערה ביטחונית על רקע לאומני ובין דתי. במסגרת האישום הראשון, מיוחסת למשיב 2 חברות בארגון טרור כאמור. האישום השני מייחס למשיב 2 עבירה של קשירת קשר לביצוע פשע ממניע גזעני בגין מעורבותו בתכנון מעשה הרצח של בני הזוג דוואבשה ובנם התינוק, כמו גם פציעתו החמורה של בנם הנוסף של בני הזוג, במסגרת הצתת ביתם בכפר דומא שבוצעה לפי המיוחס על ידי המשיב 1 (אשר נתן את הסכמתו להארכת מעצרו ומשכך עניינו אינו עומד לפני להכרעה בבקשה דנן) (להלן: האישום השני). האישומים האחרים מתארים שורת פעולות נוספות שביצע לכאורה המשיב 2, יחד עם אחרים, במסגרת מעורבותו בארגון טרור, ובכללן הצתות רכבים; הצתת חבילות חציר; ריסוס כתובות בעלות תוכן פרובוקטיבי ומתריס; וניקוב צמיגים של כלי רכב - כולן בשכונות ובכפרים ערביים.

2. ביום 17.7.2016 הורה בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט ד' מרשק מרום) על מעצרו של המשיב 2 עד לתום ההליכים נגדו. הובהר כי אין חולק בדבר קיומן של ראיות לכאורה באשר לכל האישומים - למעט האישום השני - שלגביו טען בא כוח המשיב 2 כי ישנו כרסום בתשתית הראייתית ובעילת המעצר הקיימות נגד זה. בית המשפט דחה טענה זו וקבע כי המשיב 2 היה "שותף מלא לכל פרטי הפיגוע" שבלוז האישום השני. בהמשך לכך, נקבע כי נשקפת מהמשיב 2 מסוכנות מובהקת הנלמדת מנסיבות ביצוע העבירות כמו גם מהמניע האידיאולוגי שעומד ברקע לביצוען. לפיכך, וחרף העובדה שמדובר בקטין, נעדר עבר פלילי, אשר עבר חקירה לא קלה - ממכלול הנתונים שפורטו בהחלטה נקבע כי חלופת מעצר לא תסכון. זאת, בשים לב לאמור בתסקיר שערך שירות המבחן שבגדרו נמנע מלבוא בהמלצה על שחרורו של המשיב 2 לחלופת מעצר. על יסוד האמור, הורה בית המשפט כאמור כי המשיב 2 יעצר עד תום ההליכים נגדו.

3. משלא הסתיים משפטו של המשיב 2 תוך 6 חודשים, נעתר בית משפט זה ל-10 בקשות להארכת מעצרו ב-45 ימים נוספים - שלחלקן אף נתן זה את הסכמתו, כמתואר בפירוט בבש"פ 6109/17. כאמור מעלה, ההחלטה האחרונה בעניין מעצרו של המשיב 2 ניתנה במסגרת בבש"פ 6109/17. בהחלטה זו עמד השופט א' שהם על המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהמשיב 2 הנלמדת מחומרת העבירות המיוחסות לו, שאותן ביצע לכאורה "כחלק מפעילות להגשמת אידיאולוגיה גזענית וקיצונית של ארגון טרור"; ועל הקושי לתת בו אמון לאחר שהפר בעבר תנאי שחרור שהוטלו עליו במסגרת הליכים קודמים. אשר להתקדמות ההליך העיקרי, צוין כי התקיימו מספר דיונים במסגרת משפט זוטא (להלן: משפט הזוטא); וכי במהלך תקופת הארכת המעצר המבוקשת צפויים להתקיים דיונים נוספים. נוכח אלה, נקבע כי נקודת האיזון בעניינו של המשיב 2 טרם השתנתה; וכי אין מקום לשקול, בשלב זה, את שחרורו לחלופת מעצר. לבסוף, ציין השופט א' שהם כי "מקובלים עליי דבריו של השופט מ' מזוז בהחלטתו מיום 21.6.2017 [בש"פ 4869/17 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 13 (21.6.2017) - ע' פ'], לפיהם יש להמתין לסיום משפט הזוטא ולהחלטת בית המשפט המחוזי בעניין זה, ובהתאם להתפתחויות, ניתן יהיה לשקול את המשך מעצרו של המשיב [המשיב 2 - ע' פ']".

עוד להשלמת התמונה יוער כי כעולה מהבקשה שלפני ומנספחיה, במהלך תקופת המעצר שירות המבחן ערך 6 תסקירים בעניינו של המשיב 2. בתסקיר מיום 13.9.2016 בא שירות המבחן בהמלצה על מעצרו של המשיב 2 בפיקוח אלקטרוני בבית סבו וסבתו בתנאים כפי שפורטו בתסקיר (להלן: התסקיר מיום 13.9.2016). חרף המלצת שירות המבחן, ביום 26.9.2016 הורה בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט ד' מרשק מרום) על המשך מעצרו של

המשיב 2 עד לתום ההליכים נגדו. לאחר שעיינ בחומר חסוי שהוגש על ידי באת כוח המבקשת, קבע בית המשפט כי המשיב 2 מחזיק בעמדות אידיאולוגיות קיצוניות המצדיקות פגיעה בבני אדם; כי לא ניתן לתת בו אמון; וכי קיים ספק אשר ליכולתם של המפקחים המוצעים להפעיל עליו את סמכותם. משכך, נקבע כי האינטרס הציבורי מחייב "באופן מובהק" את הותרתו של המשיב 2 מאחורי סורג ובריוח. ערר שהגיש המשיב 2 על החלטה אחרונה זו לבית משפט זה נדחה (השופט מ' מזוז) ביום 27.10.2016 (בש"פ 7269/16 מדינת ישראל נ' פלוני (27.10.2016) (להלן: בש"פ 7269/16)).

בתסקירים נוספים שערך שירות המבחן למשיב 2 לא נמצאה חלופת מעצר אחרת שיש בה כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו.

4. מכאן לבקשה שלפניי, שבגדרה מתבקשת הארכת מעצרו של המשיב 2 ב-45 ימים נוספים. לדברי המבקשת נשקפת מהמשיב 2 מסוכנות גבוהה הנלמדת מחומרת העבירות המיוחסות לו ומן הרקע האידיאולוגי לכאורה לביצוע; כמו גם מכך שאינו סר למרות רשויות החוק. בהקשר זה צוין כי במסגרת הליכים פליליים אחרים המתנהלים נגד המשיב 2 זה הפר פעמיים את תנאי שחרורו - עניין המלמד על הקושי ליתן בו אמון. כמו כן, צוין כי כעולה מחומר החקירה, המשיב 2 הפר תנאי שהושת עליו במסגרת צו אלוף. אשר להתקדמות ההליך העיקרי צוין כי הליך שמיעת משפט הזוטא עומד בפני סיום, זאת לאחר שהתקיימו 28 מועדי הוכחות שבמהלכם נשמעו 32 עדי תביעה ושלושה עדי הגנה. עוד צוין כי המועד לסיום פרשת ההגנה במשפט הזוטא נקבע ליום 1.10.2017, וכמו כן כי נקבעו מועדים להגשת סיכומי הצדדים כאשר מועד נוסף להשלמת סיכומים בעל פה נקבע ליום 21.1.2018. הוטעם כי העיכוב במשפטו של המשיב 2 נבע בעיקר מהליכים להסדרת ייצוגו של המשיב 1; כמו גם בשל בקשות דחיה מטעם המשיבים נוכח היקף חומר החקירה בתיק והגשת עתירות ובקשות מקדמיות.

5. המשיב 2 סבור כי יש מקום לבחון את שחרורו ממעצר. לדבריו, מאז שניתנו ההחלטות בדבר הארכות המעצר הקודמות בעניינו השתנתה נקודת האיזון באופן שמצדיק את מעצרו בפיקוח אלקטרוני. נטען, כי נקודת המוצא לאמור בהחלטות אלו הייתה הציפייה שלפיה מועד ההכרעה במשפט הזוטא היא קרובה. ואולם, כנטען, ההליך צפוי להתארך משך תקופה לא מבוטלת. הוטעם, כי המשיב ביצע את העבירות שעה שהיה קטין - עניין שיש ליתן לו משקל בבחינת הארכת מעצרו. בהקשר זה, הפנה המשיב 2 לתסקיר מיום 13.9.2016 שבגדרו המליץ שירות המבחן על מעצרו באיזוק אלקטרוני; וכמו כן לאבחון פרטי מטעמו הנושא את הכותרת "הערכת ניהול סיכון" שלפיו, בתמצית, המשיב 2 אינו מחזיק באידיאולוגיה קיצונית ואליומה; אינו משויך לכל ארגון; וכי רמת הסיכון הנשקפת ממנו היא נמוכה, בכפוף לקיומם של תנאים שפורטו במסמך. הוסף כי נגד המשיב 2 הופעלה אלימות בחקירותיו, שגרמה לו לפוסט טראומה; וכי אין לזקוף לחובתו בהליך שלפנינו את הפרת הצווים האמורה. לבסוף, צוין בא כוח המשיב 2 כי נאשם אחר שהואשם בכתב אישום נפרד, שעמו ביצע לכאורה המשיב 2 את המיוחס לו בחלק מן האישומים, נעצר זה מכבר באיזוק אלקטרוני - עניין המשליך גם על המשך מעצרו של המשיב 2.

6. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים והאזנתי להם בדיון שהתקיים לפניי, מצאתי כי דין הבקשה להתקבל. הלכה עמנו כי במסגרת דיון בבקשה להארכת מעצר נדרש בית המשפט לאזן בין זכותו של הנאשם - לו עדיין עומדת חזקת החפות - לחירות, לבין האינטרסים בדבר שמירה על ביטחון הציבור ותקינות ההליך הפלילי (בש"פ 4780/16 מדינת ישראל נ' נחמני, פסקה 4 (21.6.2016)). במלאכת איזון זו, נשקלים, בין היתר, מידת המסוכנות הנשקפת מהנאשם; חלוף הזמן מאז תחילת מעצרו; החשש מפני שיבוש ההליך; חומרת העבירה המיוחסת לנאשם ונסיבותיה; קצב ניהול ההליך העיקרי, לרבות זהות הגורם שעליו מוטלת האחריות להימשכותו; והאפשרות להשיג את מטרת המעצר בדרך של

חלופה מתאימה (בש"פ 3784/07 מדינת ישראל נ' אלטורי, פסקה 10 (20.5.2007)). דברים אלה מקבלים משנה תוקף שעה שמדובר בנאשם קטין. במקרים אלה, הכף נוטה, ככלל, לטובת העדפתה של חלופת מעצר - ככל שיש בה כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהנאשם - על מנת לצמצם את הפגיעה בחירותו ואת הנזק הכרוך בהחזקתו במעצר (בש"פ 6638/10 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 5 (21.9.2010)); בש"פ 6615/10 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 5 (15.9.2010)). לצד זאת, עצם עובדת היותו של נאשם קטין, כשלעצמה - ודאי כזה שחצה את סף הבגירות מאז ביצוע העבירות המיוחסות לו (כבעניין שלפניי), אינה מקנה לו חסינות מפני מעצר, ובפרט מקום שבו התנהגותו מוכיחה כי לא ניתן ליתן בו אמון (בש"פ 6502/10 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 5 (13.9.2010)).

7. נקודת המוצא להכרעה בבקשה שלפניי היא ההחלטה בבקשה האחרונה להארכת מעצרו של המשיב 2 מיום 17.8.2017 (בש"פ 6109/17), ואיני סבור כי חל בעניינו של המשיב 2 שינוי נסיבות באופן המסיט את נקודת האיזון בשלב הנוכחי. כאמור בהחלטות הקודמות בעניין מעצרו, המסוכנות הנשקפת מן המשיב 2 נלמדת מחומרת המעשים המיוחסים לו; כמו גם מהמניע שעמד - על פי הנטען - ברקע לביצועם של מעשים אלה (ראו למשל בש"פ 7269/16, פסקאות 13-14; בש"פ 5859/16 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (29.8.2016)). לכך יש להוסיף את הקושי ליתן במשיב 2 אמון. בהקשר זה מקובלת עלי עמדת המבקשת שלפיה העובדה כי המשיב 2 הפר בעבר תנאי שחרור שהוטלו עליו במסגרת הליכים פליליים אחרים מלמדת על הקושי לשחררו ממעצר אף בתיק זה. אשר להתקדמות ההליך העיקרי, מאז שניתנה ההחלטה האחרונה להארכת מעצרו של המשיב 2 חלפו 45 ימים, שבמהלכם נערכו שלוש ישיבות הוכחות במשפט הזוטא ונקבע מועד לסיום פרשת ההגנה ליום 1.10.2017. כמו כן, נקבעו מועדים להגשת סיכומים מטעם התביעה ליום 12.11.2017; סיכומים מטעם המשיב 2 ליום 31.12.2017; ונקבע מועד להשלמת סיכומים בעל פה ליום 21.1.2018. ער אני לכך כי משפט הזוטא טרם בא לסיומו, וכי בנסיבות העניין צפוי לחלוף פרק זמן נוסף עד למתן הכרעת בית המשפט המחוזי בגדרו, אך כעולה מהנתונים שפורטו לעיל, בתקופה הקרובה משפט הזוטא צפוי להתקדם באופן משמעותי. משכך, ובנתון למסוכנות הגבוהה שנשקפת מהמשיב 2, לא מצאתי לקבוע כי בפרק הזמן שחלף מאז שניתנה ההחלטה האחרונה בבקשת הארכת מעצרו, השתנתה נקודת האיזון במידה המצדיקה את שחרורו ממעצר. לבסוף, מצטרף אני לקביעתם של חבריי השופטים מ' מזוז וא' שהם שלפיה יש להמתין לסיומו של משפט הזוטא ולהחלטת בית המשפט המחוזי בגדרו, ובהתאם להתפתחויות, ניתן יהיה לשקול את המשך מעצרו של המשיב 2.

הבקשה מתקבלת אפוא. מעצרו של המשיב 2 מוארך ב-45 ימים החל מיום 25.9.2017 או עד למתן פסק דין בתפ"ח 932-01-16 בבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, לפי המוקדם.

ניתנה היום, י"א בתשרי התשע"ח (1.10.2017).

שׁוֹפֵט